

Alexanders liv kollas dygnet runt

Living Lab i Göteborg forskar om framtidens boende. Men det är också ett hyreshus.

Grannarna lever sina liv samtidigt som deras vanor studeras dygnet runt, året om. Alexander Ohlson är hyresgäst – och labbråtta.

Det gallerinramade utrymmet är inklämt på en avsats över bostadens två badrum och har utsikt över kök, hall och vardagsrum. Alexander Ohlson kryper på alla fyra bland gitarrer och teveapparater. Bristen på förvaring är nackdelen med att bo här.

– Jag har magasinerat möbler, köksutrustning, böcker jag läst ... Det är ganska mycket som egentligen inte behövs, men vi har bara det här förrådet till extramadrasser och flyttlådor.

Han klättrar ned på en ranglig trästege och landar i en del av sitt hem.

HSB Living Lab har 29 lägenheter. Majoriteten ligger i kluster där hyresgästerna har en egen vrå, men gemensamma utrymmen som dusch, kök, vardagsrum och balkong. Utformningen baseras på studier om vad människor är beredda att dela. Gränsen gick vid sovrum och toa.

Alexander korsar den osynliga linjen mellan hall och kök som han delar med fyra killar. Han är van att bo i kollektiv och tycker att det funkar bra här. Alla håller ordning. Dessutom finns en unik faktor som kan bidra till grannsämjan: städning av allmänna utrymmen ingår i hyran.

– Jag är rädd att städningen är del av ett forskningsprojekt och att vi en dag inte har det kvar. Det kan påverka dynamiken, säger Alexander halvt på allvar.

Han öppnar dörren till sitt privata krypin. Ögat fastnar genast på ett skelett i indianskrud, som pryder en två meter hög ullfilt på väggen. Filten är ett designsamarbete mellan Indigofera, ett svenskt jeansmärke för finsmakare, och den amerikanske kultkonstnären Wes Lang.

– Jag var på jakt i flera år innan jag äntligen hittade filtens i en butik. Den är min favorit! Jag gillar biker-estetiken och kopplingen till americana.

Sedan är husesynen snabbt överstökad – rummet är knappt 13 kvadrat. Låter det lite?

Alexander skakar på huvudet.

– Det finns hur mycket yta som helst att använda, säger han och sveper med armen mot taket. Storleken mäts i rymdmätt: hemmet är 47 kubikmeter och har en takhöjd på 3,6 meter som ger plats för ett sovloft. Den nås med smal trästege som ställer krav på både rörelseförmåga och balans.

– Jag var förvånad över att det inte finns en ledstång. Det har funkad ändå och så vitt jag vet har ingen trillat ned än, skämtar Alexander.

Till rummets standardutrustning hör pentry, toalett och garderobsinredningen som är ett öppet system av hyllor och hängare. Kläderna är en palett av grönt, svart, vitt och framför allt blått från Alexanders kollektion av exklusiva jeans. Hans filosofi är att det är bättre att äga färre plagg, men av god kvalitet. Och han gillar att de är fullt synliga.

– Det är lätt att bläddra fram vad jag vill ha och samtidigt ger det lite färg. Annars är allting vitt här. Det passar bra i ett labb, men för hemtrevnadens skull vill jag ha lite annat.

I HSB Living Lab snappas hela tiden olika aktiviteter upp för att omvandlas till forskning om framtidens boende. Att det är ett forskningshus syns främst utanför klustret. Här och var hänger färgglada informationsaffischer. I trapphusets vägg finns en öppning som visar mätare där lägenheternas vattenåtgång tickar fram. Förbrukningen mäts via sensorer på handfat, tvättmaskiner, diskmaskiner och duschar. Andra sensorer syns i taket, små mojänger med en grön blinkande lampa, tunna plattor eller med formen av en ordinär spot-lampa.

Alexanders besökare vill ofta veta deras exakta funktion.

– Men jag vet inte! Det är så mycket som mäts och jag har ingen aning om just de här håller koll på luftkvalitet, att vi vistas i rummet eller kanske dagsljusinsläpp.

Resultaten av forskningen får vi vänta på. HSB har dock gjort en undersökning som visar att nästan 4 av 10 hyresgäster tycker att de har blivit mer medvetna och börjat leva mer hållbart sedan de flyttade in.

Alexander tänker sällan på att han är en labbråtta. Ibland fyller han i enkäter eller medverkar i gruppintervjuer, men mesta tiden lever han bara sitt vardagliga liv – vilket är själva idén med ett levande labb. Men helt går det inte att koppla bort vad som pågår.

– Vi hade ett projekt om hur vi tar hand om matrester och det är klart att man börjar fundera om man vet att de ska kolla våra sopor.

Han kliver fram mot köksfönstret, som går från golv till tak och visar upp ett gråkallt Göteborg. Två rangliga plantor lutar sig mot glaset i fruktlös längtan efter ljus. De är Alexanders personliga experiment. Han är intresserad av textilfärgning och testar att odla indigoväxter, vars pigment ger olika nyanser av blått.

– Jag har fått dem av en kompis som har färgningskurser i Majorna. Men de gillar inte riktigt vårt klimat, säger han och nyper i bladverket.

HSB Living Labs bygglov är på tio år och i sommar har två passerat. Sedan monteras modulhuset förmodligen ned och byggs upp någon annanstans. Tidsbegränsningen stör inte Alexander, han hade ändå inte tänkt bo kvar i tio år. Nya faser i livet ställer nya krav.

– Just här är det inte lämpat att bo med familj. Idén med att dela gemensamma ytor och ha en privat sfär är intressant, men då behöver det privata vara större än mina 47 kubik.

Jobbet kallar. Alexander drar på sig sin röda sotarmössa och halvspringer ned för trapporna till entréplanet. En hund som passerar får honom att le lurigt.

– Jag har tänkt att vi borde ha en hund här som hyresgästerna kan äga ihop. Det ska vara en labrador. En living lab.

Fakta: HSB Living Lab är ett tioårigt forskningslabb och hem för studenter på Chalmers Tekniska högskola och Göteborgs Universitet, gästforskare samt medlemmar och bosparare i HSB.

Fem lägenheter är på 30-85 kvadratmeter med privat badrum och kök. Resten är rum på 47 kubikmeter med delade ytor för umgänge, matlagning och hygien. Alla har tillgång till tvättstudio, pingisbord, prylbytarhörna med mera.

Månadshyran är från 4 648 till 13 050 kronor.

Ett 40-tal projekt om hållbart boende pågår. Sensorer mäter allt från hur mycket koldioxid hyresgästerna andas ut till elförbrukning och hur ofta kylskåpsdörren öppnas.

Huvudparters är Chalmers, HSB och Johanneberg Science Park. Läs mer: hsb.se/hsblivinglab

3 experiment i HSB Living Lab

1 Friskluftsgarderob (minskar onödigt tvättande).

2 Swap Cube (byt prylar i stället för att köpa nytt).

3 Ytsmart (kubikmeter och funktion snarare än kvadrat och rum).